

EKONOMIKOS IR VERSLUMO VALSTYBINIO BRANDOS EGZAMINO PIRMOSIOS DALIES ELEKTRONINIO VYKDYMO INSTRUKCIJA

1. Ekonomikos ir verslumo valstybinio brandos egzamino pirmosios dalies elektroninio vykdymo instrukcija (toliau – instrukcija) nustato ekonomikos ir verslumo valstybinio brandos egzamino pirmosios dalies (toliau – ekonomikos ir verslumo VBE pirmoji dalis) elektroninio vykdymo datą ir laiką, ekonomikos ir verslumo VBE pirmosios dalies medžiagą, ekonomikos ir verslumo VBE pirmajai daliai reikalingas priemones, VBE pirmosios dalies eigą.

2. Instrukcija parengta vadovaujantis Valstybinių brandos egzaminų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2023 m. rugsėjo 11 d. įsakymu Nr. V-1187 „Dėl Valstybinių brandos egzaminų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Aprašas).

3. Ekonomikos ir verslumo VBE pirmąją dalį kandidatai laiko III gimnazijos klasėje.

4. Ekonomikos ir verslumo VBE pirmosios dalies data ir laikas nurodyti Aprašo 9 punkte nustatyta tvarka patvirtintame atitinkamų mokslo metų valstybinių brandos egzaminų tvarkaraštyje. Vadovaudamasis Aprašo 22 punktu, ne vėliau kaip prieš tris darbo dienas iki valstybinio brandos egzamino dalies, atsižvelgdamas į orų prognozes, valstybės ar savivaldybės lygio ekstremaliąją situaciją, ekstremalųjį įvykį ar karantiną, švietimo, mokslo ir sporto ministras gali tvarkaraščiuose numatytą valstybinio brandos egzamino dalies vykdymo datą pakeisti į kitą, ankstinti ar vėlinti nustatytą valstybinio brandos egzamino dalies pradžios laiką.

5. Ekonomikos ir verslumo VBE pirmosios dalies medžiaga:

5.1. **kandidatui:** prisijungimo prie elektroninės užduoties atlikimo sistemos duomenys (prisijungimo adresas, prisijungimo vardas ir slaptažodis) iš Nacionalinės švietimo agentūros Nacionalinių egzaminų centralizuotos informacinės sistemos (toliau – informacinė sistema NECIS);

5.2. **vykdytojui:** ekonomikos ir verslumo VBE pirmosios dalies vykdymo protokolas (iš informacinės sistemos NECIS).

6. Ekonomikos ir verslumo VBE pirmajai daliai vykdyti reikalingos priemonės:

6.1. kiekvienoje patalpoje turi būti laikrodis;

6.2. kiekvienam kandidatui skirtas kompiuteris, prijungtas prie interneto ir atitinkantis šiuos reikalavimus:

6.2.1. jei yra naudojama belaidžiu ryšiu („Wi-Fi“), turi būti užtikrinta, kad vykdymo metu nebus sutrikimų (nerekomenduojama naudotis bendro naudojimo „Wi-Fi“);

6.2.2. kandidatų kompiuteriuose turi būti įdiegta ne senesnė nei „Windows 10“ operacinė sistema;

6.2.3. kandidatų kompiuteriai turi turėti mažiausiai 4 GB operatyvinės atminties, mažiausiai dviejų branduolių 1,2 GHz taktinio dažnio ir x86 architektūros procesorių;

6.2.4. kompiuteriuose turi būti įdiegta bent vienos iš naršyklių aktuali versija (ne ankstesnė kaip „Microsoft Edge 133“ versija, ne ankstesnė kaip „Mozilla Firefox 128.x“ versija, ne ankstesnė kaip „Google Chrome 133.x“ versija);

6.2.5. turi būti užtikrinta, kad naršyklėje nėra įjungta automatinio vertimo arba klaidų tikrinimo funkcija / įskiepis;

6.2.6. turi būti užtikrinamas kompiuterių veikimas viso ekonomikos ir verslumo VBE pirmosios dalies vykdymo metu (jei tai yra nešiojamasis kompiuteris, turi būti prijungtas į srovės šaltinį);

6.2.7. kiekvienas stacionarusis kompiuteris turi turėti veikiančią kompiuterinę pelę ir klaviatūrą;

6.2.8. kiekvienas nešiojamasis kompiuteris turi turėti veikiančią kompiuterinę pelę;

6.3. bent vienas atsarginis kompiuteris kiekvienoje ekonomikos ir verslumo VBE pirmosios dalies vykdymo patalpoje;

6.4. kompiuteriai turi būti įjungti prieš prasidedant ekonomikos ir verslumo VBE pirmajai daliai. Kiekviename kompiuteryje turi būti atidaryta elektroninė užduoties atlikimo sistema (kompiuteriuose negali būti failų ekonomikos ir verslumo VBE pirmosios dalies tematika).

7. Priemonės, kuriomis gali naudotis kandidatai:

7.1. rašiklis;

7.2. skaičiuotuvas be tekstinės atminties;

7.3. mokyklos spaudu pažymėti A4 formato popieriaus lapai užrašams;

7.4. Visuomeninio ugdymo dalykų valstybinių brandos egzaminų užduočių aprašo 1 priedas.

8. Ekonomikos ir verslumo VBE pirmosios dalies vykdymo eiga:

8.1.	8.45–9 val. (12.45–13 val.)	<p>8.1.1. Kandidatai:</p> <p>8.1.1.1. susėda į nurodytas vietas (kandidato grupės ir eilės numeris vykdymo protokole turėtų atitikti jo vietos ekonomikos ir verslumo VBE pirmosios dalies patalpoje numerį);</p> <p>8.1.1.2. pasirašo vykdymo protokole.</p> <p>8.1.2. Vykdytojas:</p> <p>8.1.2.1. išdalija kandidatams prisijungimo prie elektroninės užduoties atlikimo sistemos duomenis (prisijungimo adresą, prisijungimo vardą ir slaptažodį);</p> <p>8.1.2.2. išdalija kandidatams mokyklos spaudu pažymėtus popieriaus lapus užrašams;</p> <p>8.1.2.3. išdalija reikalingą medžiagą, kuria kandidatai gali naudotis;</p> <p>8.1.2.4. pasako ekonomikos ir verslumo VBE pirmosios dalies trukmę;</p> <p>8.1.2.5. lentoje užrašo ekonomikos ir verslumo VBE pirmosios dalies pradžios ir pabaigos laiką;</p> <p>8.1.2.6. pakviečia prisijungti prie elektroninės užduoties atlikimo sistemos su gautais prisijungimo duomenimis, patikrinant, ar sistema veikia, ar kompiuterio ekrane mato savo vardą ir pavardę;</p> <p>8.1.2.7. pakviečia perskaityti nurodymus ir pasirengti atlikti užduotis tik paskelbus ekonomikos ir verslumo VBE pirmosios dalies pradžią;</p> <p>8.1.2.8. esant būtinybei, padeda kandidatui prisijungti prie elektroninės užduoties atlikimo sistemos.</p>
8.2.	9 val. (13 val.)	Vykdytojas skelbia ekonomikos ir verslumo VBE pirmosios dalies pradžią.
8.3.	9–10.30 val. (13–14.30 val.)	<p>Kandidatai atlieka ekonomikos ir verslumo VBE pirmosios dalies užduotis. Kandidatams, pavėlavusiems ne daugiau kaip 15 min., ekonomikos ir verslumo VBE pirmąją dalį leidžiama laikyti, tačiau užduoties atlikimo laikas jiems nepratęsiamas. Vėlavimo faktas žymimas vykdymo protokole. Kandidatai, pavėlavę daugiau kaip 15 min., į ekonomikos ir verslumo VBE pirmosios dalies vykdymo patalpas neįleidžiami.</p> <p>Vykdytojai vykdymo protokole fiksuoja ekonomikos ir verslumo VBE pirmosios dalies eigos faktus ar pažeidimus (jeigu jų buvo).</p> <p>Kandidatai, baigę ekonomikos ir verslumo VBE pirmosios dalies darbą anksčiau, negu numatyta, būtinai paspaudžia mygtuką „Baigti darbą“, praneša apie tai vykdytojui ir išeina iš patalpos.</p>
8.4.	10 val. (14 val.)	Vykdytojas primena kandidatams, kad iki ekonomikos ir verslumo VBE pirmosios dalies pabaigos liko 30 min.

8.5.	10.15 val. (14.15 val.)	Vykdytojas primena kandidatams, kad iki ekonomikos ir verslumo VBE pirmosios dalies pabaigos liko 15 min., praneša, kad niekas negali išeiti iš patalpos iki ekonomikos ir verslumo VBE pirmosios dalies pabaigos.
8.6.	10.15–10.30 val. (14.15–14.30 val.)	Kandidatai baigia atlikti užduotis. Kandidatai, pabaigę savo darbą, gali išeiti iš patalpos, tik įsitikinę, kad paspaudė mygtuką „ Baigti darbą “.
8.7.	10.30 val. (14.30 val.)	8.7.1. Vykdytojas: 8.7.1.1. praneša kandidatams, kad VBE pirmosios dalies laikas baigėsi; 8.7.1.2. primena, kad būtina paspausti mygtuką „ Baigti darbą “; 8.7.1.3. baigia pildyti vykdymo protokolą. <hr/> 8.7.2. Vykdytojas ekonomikos ir verslumo VBE pirmosios dalies vykdymo protokolą atiduoda vyresniajam vykdytojui.

9. Skliaustuose nurodytas pakartotinės sesijos ekonomikos ir verslumo VBE pirmosios dalies vykdymo laikas.

10. Ekonomikos ir verslumo VBE pirmosios dalies eiga, atsiradus techninių nesklandumų:

10.1.	Sistemai nustojus reaguoti į kandidato komandas	Vykdytojas pataria kandidatui atnaujinti naršyklės langą arba atsijungti nuo sistemos, tuomet bandyti prisijungti iš naujo.
10.2.	Atsiradus kandidato kompiuterio trikdžių	Vykdytojas pakviečia vyresnįjį vykdytoją ir specialistą, atsakingą už kompiuterių paruošimą ekonomikos ir verslumo VBE pirmosios dalies užduotims atlikti, fiksuoja laiką ekonomikos ir verslumo VBE pirmosios dalies vykdymo protokole ir pataria kandidatui atsijungti nuo elektroninės užduoties atlikimo sistemos. Vyresnysis vykdytojas su specialistu įvertina kandidato kompiuterio gedimą ir priima sprendimą dėl atsarginio kompiuterio panaudojimo ar trikdžių šalinimo. Kai kandidato kompiuteris keičiamas atsarginiu arba šalinami kompiuterio trikdžiai, kandidatas lieka ekonomikos ir verslumo VBE pirmosios dalies vykdymo patalpoje. Pakeitus kompiuterį atsarginiu arba pašalinus kompiuterio trikdžius, kandidatas iš naujo prisijungia prie sistemos ir tęsia užduočių atlikimą. Iš naujo prisijungus prie sistemos, joje toliau skaičiuojamas tik užduoties atlikimo laikas. Pertraukos laikas neįskaičiuojamas į visos užduoties atlikimo laiką. Ekonomikos ir verslumo VBE pirmosios dalies laiko pratęsimas fiksuojamas ekonomikos ir verslumo VBE pirmosios dalies vykdymo protokole ir surašomas aktas, kurį pasirašo vyresnysis vykdytojas ir vykdytojai.
10.3.	Interneto ryšys	Ekonomikos ir verslumo VBE pirmosios dalies metu turi būti užtikrinamas interneto ryšys (atsarginė interneto linija arba nešiojamas belaidis mobilusis internetas).